

VOORSTEL AAN DE RAAD VAN DE GEMEENTE ROERMOND

Onderwerp: Ontwerpbegroting 2026 Veiligheidsregio Limburg-Noord inclusief concept versterkingsplan Toekomstbestendige GGD

Zaaknummer: 51846-2025

Datum: 27 mei 2025

Inleiding

Op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen (hierna: Wgr) wordt de ontwerpbegroting van een openbaar lichaam, bedrijfsvoeringsorganisatie of gemeenschappelijk orgaan voor een zienswijze door het (dagelijks) bestuur aangeboden aan de raden van deelnemende gemeenten. Op 17 april jl. heeft de Veiligheidsregio Limburg-Noord (hierna: VRLN) de ontwerpbegroting 2026 VRLN voor zienswijze toegezonden aan de gemeenteraad van Roermond. Hoewel het aan de gemeenteraden is om een dergelijke zienswijze kenbaar te maken, is het gebruikelijk dat het college concept-zienswijzen voorbereidt. Het is vervolgens aan de raad om dit concept-besluit al dan niet geamendeerd vast te stellen.

Meegezonden met de ontwerpbegroting 2026 VRLN is het concept versterkingsplan Toekomstbestendige GGD (hierna: versterkingsplan). Het Algemeen Bestuur van de VRLN heeft op 6 december 2024 het concept versterkingsplan GGD vastgesteld. Het Algemeen Bestuur heeft ingestemd met financiering van de acute fase in 2025 door middel financiering van de hiermee gepaard gaande kosten uit de algemene reserve en de reserve versterking GGD van de VRLN.

De gemeenteraad heeft de gelegenheid een zienswijze uit te brengen ten aanzien van de Ontwerp Begroting 2026 en het concept versterkingsplan GGD. De zienswijzetermijn loopt tot en met 15 juli 2025.

Om voor 2026 aan de gemeenteraden een totaalbeeld te presenteren is in de voorliggende ontwerpbegroting het concept versterkingsplan verwerkt. Indien op basis van de uitgebrachte zienswijzen het Algemeen Bestuur anders besluit dan voorgesteld, zal dit leiden tot een aanpassing van de begroting 2026.

Besluitvorming over deze documenten is voorzien in de vergadering van het Algemeen Bestuur van de VRLN van 5 september 2025.

Voorstel

Aan de raad wordt voorgesteld:

1. Kennis te nemen van de ontwerpbegroting 2026 VRLN en het concept versterkingsplan Toekomstbestendige GGD en haar zienswijze kenbaar te maken door middel van bijgevoegde concept zienswijzebrief;

Argumenten

1.1 Een kritische blik op verbonden partijen is noodzakelijk

Sturing op de verbonden partijen achten wij noodzakelijk, met name ook ten aanzien van kostenontwikkelingen. Bij de gemeenteraad bestaat al langer de behoefte om meer grip te krijgen op de samenwerkingsverbanden. Om dit kracht bij te zetten is onderstaande tekst opgenomen in de concept zienswijzebrief: *“Wij blijven de verbonden partijen oproepen om als uitgangspunt te hanteren dat de meerjarenbegroting van de betreffende verbonden partij beleidsarm dient te zijn. Extra middelen voor nieuw beleid dienen in beginsel te worden opgevangen binnen de eigen begroting van de verbonden partij.”*

1.2 De ontwerpbegroting 2026 VRLN is gebaseerd op de Kaderbrief 2026 VRLN

De ontwerpbegroting 2026 VRLN vloeit voort uit de Kaderbrief 2026 welke de raad heeft ontvangen in januari 2025 en waarop uw raad een reactie heeft gegeven. De ontwerpbegroting specificeert nader de financiële uitwerking van de in de kaderbrief 2026 beschreven ontwikkelingen. De VRLN heeft antwoord gegeven op uw reactie op de kaderbrief (bijlage 5).

1.3 Bijgestelde loon- en prijsindex leidt tot een verlaging van 78.000 ten opzichte van kaderbrief

Zoals gebruikelijk is de loon- en prijsindex bijgesteld op basis van de actuele cijfers van het Centraal Planbureau (februari 2025). Voor zowel de loon- en prijsindex betekent dit een verlaging van 0,1% zijnde € 78.000 ten opzichte van de kaderbrief 2026 VRLN.

1.4 Het concept versterkingsplan Toekomstbestendige GGD is meegezonden en de financiële consequenties zijn verwerkt in de begroting 2026 VRLN

Conform besluit van het Algemeen Bestuur heeft de VRLN het versterkingsplan meegezonden met de ontwerpbegroting 2026 en de structurele financiële consequenties verwerkt in deze begroting. Aan de gemeenteraden wordt gevraagd om hun zienswijze kenbaar te maken over de financiële consequenties van het versterkingsplan voor de begroting VRLN 2026 en volgende jaren.

Het Algemeen Bestuur van de VRLN heeft op 6 december 2024 het concept versterkingsplan GGD vastgesteld. Het Algemeen Bestuur heeft toen ook ingestemd met financiering van de acute fase in 2025 door middel financiering van de hiermee gepaard gaande kosten uit de algemene reserve en de reserve versterking GGD van de VRLN.

De GGD Limburg-Noord (GGD-LN) voert haar wettelijke taken momenteel niet meer naar behoren uit. Het onvoldoende uitvoeren van de wettelijke taken heeft risico's voor de publieke gezondheid in de regio Noord- en Midden-Limburg, zoals een grotere kans op uitbraken van infectieziekten, afname van de vaccinatiegraad, vergroting van gezondheidsverschillen tussen verschillende bevolkingsgroepen, het niet in beeld hebben van (mentale) gezondheidsrisico's bij kinderen, volwassenen en ouderen, gebrek aan preventieve zorg (wat leidt tot hogere kosten curatieve zorg) en een ondermaatse crisisrespons.

De wettelijk taken die in opdracht van de gemeenten door de GGD worden uitgevoerd zijn de afgelopen jaren in aantal en complexiteit toegenomen. De gemeentelijke bijdrage is niet met deze toenemende vraag meegegroeid. De uitvoering van wettelijke taken van de GGD zijn – grotendeels – vastgelegd in de Wet Publieke Gezondheid (Wpg). De uitvoering van een aantal van deze, sterk geprotocolleerde, taken met geen of zeer beperkte beleidsruimte staat ernstig onder druk. Het versterkingsplan richt zich volledig op de wettelijke taken, waar behalve fasering in tijd (acuut, urgent, belangrijk) geen keuzemogelijkheid in bestaat. De niet-wettelijke taken worden in het plan buiten beschouwing gelaten.

Het voorstel ter versterking van de GGD omvat de benodigde investering om te waarborgen dat alle wettelijke taken sober en doelmatig worden uitgevoerd: "need to have". In de berekeningen voor het versterkingsvoorstel is uitsluitend de formatie opgenomen, die van toepassing is op de wettelijke taken die door gemeenten bij GGD-LN, al dan niet verplicht, belegd zijn en middels de inwonersbijdrage gefinancierd worden.

Het versterkingsplan legt een groot aanvullend beslag op schaarse gemeentelijke middelen. Het is reëel om eventuele vrijval met betrekking tot het versterkingsplan GGD (bijvoorbeeld in geval van het niet direct invullen van vacatures) te restitueren aan de gemeenten. De VRLN wordt in de concept zienswijze opgeroepen om hieraan gevolg te geven.

Ondanks het belang van publieke gezondheid en de waarde die we hieraan hechten zijn we als college, net als uw raad, kritisch op de verhoging van de gemeentelijke bijdrage. De kritiek van de raad wordt dan ook gehoord. In de concept zienswijze is de volgende passage opgenomen:

"Wij achten publieke gezondheid een groot goed en hechten net als u veel waarde aan het beschermen, bewaken en bevorderen van de gezondheid van onze inwoners. Desalniettemin zijn wij zeer kritisch ten aanzien van een verhoging van de gemeentelijke bijdrage aan uw GGD. Wij roepen u op kritisch te zijn ten aanzien van het uitvoeringsniveau van uw wettelijke taken, deze sober en doelmatig uit te voeren en daar waar beleidsvrijheid is, in gesprek te gaan met de gemeenten over het door de gemeenten gewenste uitvoeringsniveau en mogelijke kostenbesparingen."

1.5 De ontwikkelingen in de gemeentelijke bijdrage van 2025 naar 2026 zijn het resultaat van diverse bestuurlijke afwegingen.

In paragraaf 1.2 van de ontwerpbegroting 2026 staan een aantal ontwikkelingen beschreven welke door het bestuur van de veiligheidsregio zijn vastgesteld via de Kaderbrief 2026 en in de voorliggende ontwerpbegroting financieel zijn vertaald.

Hieronder een overzicht van de totale gemeentelijke bijdrage van 2026 (alle gemeenten):

x1000	€	I / S
Gemeentelijke bijdrage 2025	72.304	S
Loonkostenstijging 2026	966	S
Materiële kostenstijging 2026	621	S
Versterking GGD	3.208	S
Strategisch huisvestingsplan	263	S
Kapitaallasten materieel brandweer	262	S
Totaal gemeentelijke bijdrage 2025	77.624	

De gemeentelijke bijdrage van Roermond aan de VRLN bedraagt voor 2026 €10.168.187. In 2025 bedroeg de gemeentelijke bijdrage van Roermond €9.476.000. Het gros van deze stijging komt voort uit de voorgestelde versterking van de GGD. Uit de organisatieanalyse GGD, die onderdeel uitmaakt van het versterkingsplan, blijkt dat er nu te weinig arbeidskracht is om taken uit te voeren. De totale huidige formatie voor de uitvoering van wettelijke en niet-wettelijke taken is 247 FTE. Versterken betekent het uitbreiden van de formatie voor wettelijke taken met 40 FTE. De contante waarde van de totale versterking die nodig is om voldoende arbeidscapaciteit te hebben voor de uitvoering van wettelijke taken bedraagt in totaal €4.522.423. Voor Roermond is dit in 2026 een bedrag van €414.523 en voor de jaren 2027 e.v. een bedrag van € 584.359.

1.6 Het thema weerbare samenleving is opgenomen in de ontwerpbegroting 2026 VRLN

In de ontwerpbegroting 2026 VRLN is het thema weerbare samenleving opgenomen. Gezien de ontwikkelingen in de wereld is aangaande dit onderwerp aandacht besteed in de concept zienswijze via onderstaande passage " *In uw ontwerpbegroting vraagt u aandacht voor het thema weerbare samenleving. Dit thema wordt in 2025 opgestart. Tegelijk schrijft u dat dit in de toekomst structureel meer aandacht zal vragen. Momenteel is er geen enkele financiële specificatie opgenomen over genoemd thema. Gelet op de ontwikkelingen in de wereld verwachten ook wij dat dit de komende jaren een belangrijk thema gaat zijn. Daarom roepen wij u ook op om zo snel mogelijk te komen met een plan van aanpak, gepaard met eventuele financiële consequenties voor deelnemende gemeenten. Hierin willen wij uiteraard meegenomen worden.*"

Kanttelingen bij de ontwerpbegroting 2026 VRLN en het concept versterkingsplan Toekomstbestendige GGD

2.1 Financiële consequenties van een aantal ambities zijn nog niet duidelijk

In het programmaplan (hoofdstuk 2) van de ontwerpbegroting 2026 zijn onder elk programma een aantal ambities bijhorende activiteiten opgenomen waarvan om verschillende redenen nog niet duidelijk is wat de eventuele financiële consequenties zijn;

- Programma publieke gezondheid
 - o Integraal Zorgakkoord (IZA) en Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA)
 - o Wijziging Rijksvaccinatieprogramma
 - o Toezicht kinderopvang
 - o Vervangingen en aanpassingen applicaties
 - o Forensische geneeskunde
- Programma brandweezorg
 - o Brandweer in verandering
 - o 2^e loopbaanbeleid brandweer
- Programma crisisbeheersing
 - o Weerbare samenleving
 - o Ontwikkeling BDUR gelden

Uitgangspunt is dat extra (ruimtevrugnende) kosten van nieuw beleid in beginsel worden opgevangen binnen de eigen begroting van de VRLN. Dit is als zodanig opgenomen in de concept zienswijzebrief.

2.2 Er is onduidelijkheid over de gevolgen van de Specifieke Uitkering (SPUK's) BDuR

Op basis van het hoofdlijnenakkoord heeft het kabinet besloten om specifieke uitkeringen (SPUK's) over te heveln naar het gemeentefonds en daarop een korting van 10% toe te passen. Op dit moment is er nog veel onduidelijkheid over het wel/niet overheveln naar het gemeentefonds en over het toepassen van de 10% korting. Er is inmiddels toegezegd dat de BDuR niet wordt overgeheveld naar het gemeentefonds en de minister heeft aangegeven zich in te zetten voor reparatie van de eventuele bezuiniging van 10%. Dit wordt echter pas duidelijk bij de voorjaarsnota van het kabinet. Op grond hiervan is in de voorliggende concept ontwerp begroting dan ook geen rekening gehouden met deze wijzigingen ten aanzien van de BDuR en de overige SPUK's.

2.3 Weerstandvermogen en risicobeheersing

Het Algemeen Bestuur VRLN heeft in 2019 besloten een algemene reserve van maximaal € 1,250 miljoen aan te houden. De stand van de algemene reserve bedraagt primo 2025 € 280K. In het kader van risicomangement worden een aantal concrete risico's aangegeven in de begroting.

- Onvoldoende uitvoering van (wettelijke) taken Publieke Gezondheid
- Overhevelen specifieke uitkeringen naar het gemeentefonds
- Mentale gezondheid medewerkers
- Erkenning PTSS als beroepsziekte

Historisch overzicht

Op grond van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen (WGR) worden de financiële gegevens jaarlijks toegestuurd aan de deelnemende gemeenten waarbij zij de mogelijkheid hebben een zienswijze in te dienen.

Middels de Kaderbrief 2026 is de gemeente Roermond in kennis gesteld van de beleidsmatige en financiële uitgangspunten voor de ontwerp Begroting 2026.

Financiële gevolgen

Begroting 2026

In de begroting 2026 van de Veiligheidsregio Limburg Noord wordt een stijging van de gemeentelijke bijdrage gepresenteerd van €692.187 verdeeld over de programma's

1) gezondheid (60%)

2) brandweezorg en crisisbeheersing (10%)

De overige stijging (30%) heeft betrekking op loon- en prijsstijgingen.

De totale stijging heeft grotendeels (60%) betrekking op het versterkingsplan GGD binnen het programma gezondheid. Circa 10% heeft betrekking op een stijging van de bijdrage dat terug te halen is op eerdere besluitvorming in de programma's brandweezorg en crisisbeheersing (huisvestingsplan en kapitaallasten materieel brandweer). En de laatste 30% van de stijging van de gemeentelijke bijdrage heeft betrekking op indexaties loon- en prijsstijgingen, verdeeld over alle programma's. Deze dienen aan te sluiten op het aanvullende accres in het gemeentefonds voor 2026 en verder (meicirculaire 2025). Echter wanneer de dekking van het Rijk aan de gemeenten middels meicirculaire lager is dan de indexaties zoals gehanteerd in de begroting van de VLRN, zal VLRN een nieuw dekkingsplan moeten voor leggen.

De concept begroting van de VRLN is uit voorzichtigheidsprincipe meegenomen in de financiële uitgangspunten van de Kadernota 2026 van Roermond. De financiële claim is echter nog niet financieel verwerkt in de Kadernota 2026. Dit gebeurt pas na besluitvorming over het te doorlopen zienswijzetraject en vaststelling van de begroting van de VRLN. Gemeente Roermond hanteert namelijk als uitgangspunt dat de meerjarenbegroting van de verbonden partijen beleidsarm dient te zijn en extra middelen voor nieuw beleid in beginsel opgevangen dienen te worden binnen de eigen begroting van de verbonden partij.

Het bedrag van de autonome ontwikkeling is lager dan de stijging in de begroting van de VRLN omdat de beperkte ruimte binnen de gemeentelijke begroting wordt ingezet om de stijging op te vangen.

Hieronder een verdeling van de nieuwe bijdragen per programma:

x1000	2025 (huidig)	2026	2027	2028	2029
	€	€	€	€	€
Bijdrage publieke gezondheid	3.258	3.749	3.918	3.918	3.918
Bijdrage brandweezorg	5.397	5.619	5.626	5.626	5.626
Bijdrage crisisbeheersing	821	799	799	799	799
Totale bijdrage gemeente Roermond	9.476	10.168	10.345	10.345	10.345

Verder blijven wij de verbonden partijen oproepen om als uitgangspunt te hanteren dat de meerjarenbegroting van de betreffende verbonden partijen beleidsarm dient te zijn. Extra middelen voor nieuw beleid dienen in beginsel te worden opgevangen binnen de eigen begroting van de verbonden partij. Dit is als zodanig in de concept zienswijze opgenomen.

Communicatie en participatie

Teneinde de gemeenteraden mee te nemen in de toekomstbestendige GGD en het onderliggende versterkingsplan zijn vier regionale raadsinformatiebijeenkomsten georganiseerd.

Na bespreking in de raad zenden we de vastgestelde zienswijze aan het bestuur van de VRLN. Het dagelijks bestuur voegt de commentaren waarin de zienswijze is vervat bij de ontwerpbegroting. Het Algemeen Bestuur stelt vervolgens op 5 september 2025 de begroting vast. Het Algemeen Bestuur deelt de vaststelling zo spoedig mogelijk mee aan de raden van de gemeenten. Het Dagelijks Bestuur zendt de begroting binnen twee weken na vaststelling, aan Gedeputeerde Staten.

Uitvoering en evaluatie

Zie communicatie en participatie.

Advies bedrijfsvoering

Eerdere kanttekeningen van de financieel adviseur en adviseur gezondheid zijn besproken bij steller en verwerkt in dit voorstel. Betrokken adviseurs kunnen dan ook instemmen met dit voorstel. Het voorstel is ook voorgelegd ter advisering aan de adviseurs communicatie en juridisch. Ook vanuit hen een positief advies.

Met vriendelijke groet,

het college van burgemeester en wethouders,

de secretaris,

De burgemeester,

J. van Putten

Y.F.W. Hoogtanders

Bijlagen

Bijlage 1 concept raadsbesluit

Bijlage 2 concept zienswijze

Bijlage 3 aanbiedingsbrief ontwerpbegroting 2026 en toekomstbestendige GGD

Bijlage 4 ontwerpbegroting 2026 VRLN

Bijlage 5 antwoord reactie kaderbrief 2026 VRLN

Bijlage 6 concept versterkingsplan GGD